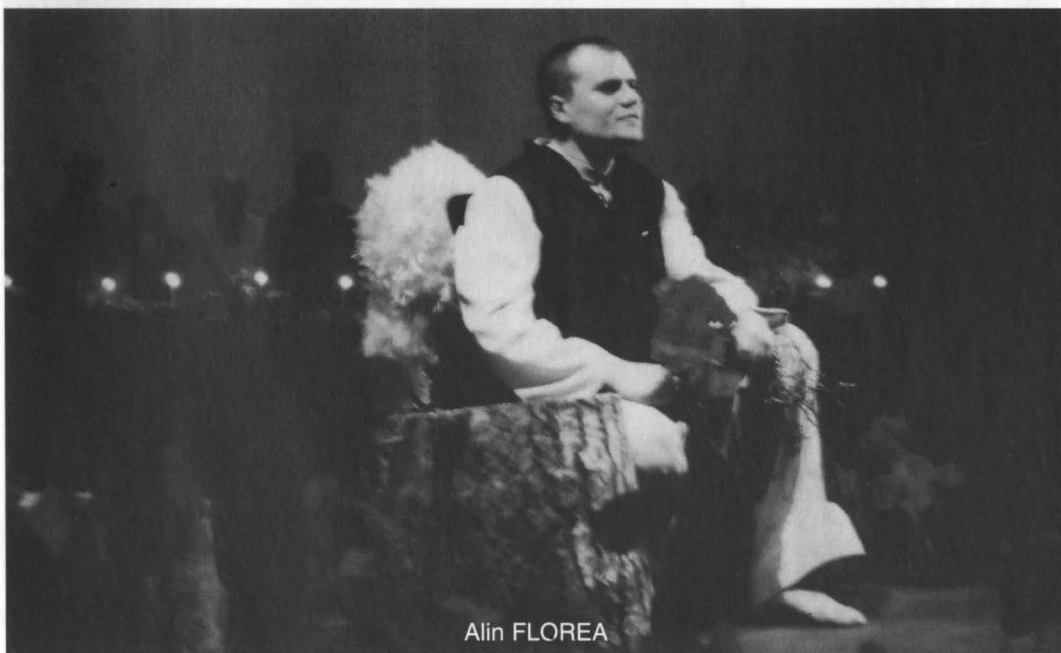
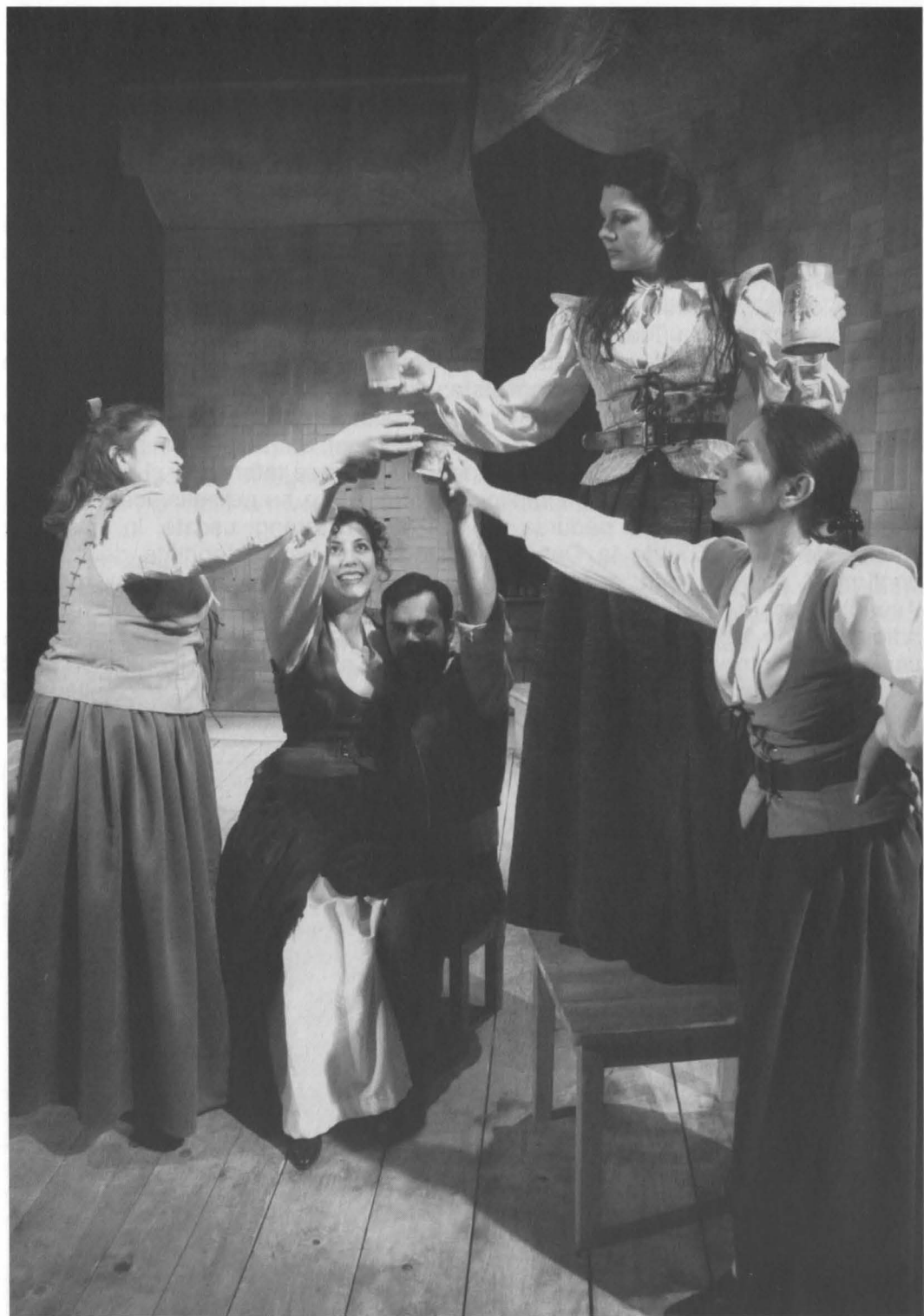

Diversitate și identitate

După un obicei răspândit de o bună bucată de vreme în teatrele noastre, „pachetul” de spectacole își are temeiul său periodic, atât pentru organizatorii ofertanți, cât și pentru cronicarii invitați să le vadă și să le comenteze. Se poate ajunge, astfel, la constatări critice mai explicit comparative și chiar de temporară sinteză, ocolită operativ când singurul scop este vizionarea unei premiere. Patru spectacole văzute la Teatrul „Maria Filotti” din Brăila, – dintre care trei într-o singură zi – au alcătuit un program cam încărcat, desigur, dar, cel puțin pentru mine, de un real interes. Important este, cred, să nu te plictisească, să nu te obosească din cauze intrinseci și, dacă trec peste unele neajunsuri (semnalate judicios, mai devreme, într-un articol, de Doina Papp), oferta brăileană continuă să fie semnificativă, după câteva stagioni, prin multitudinea tatonărilor și propunerilor sale teatrale. A judeca aspru neîmplinirile, tot ceea ce nu ne satisface încă, ar fi excesiv și ne-ar ascunde pădurea din cauza unor crengi uscate. În splendida clădire de secol XIX de la Dunăre, există o apreciabilă tendință de înnoire, confirmată de repertoriu, dar mai cu seamă, de colaborarea cu tinerii regizori. Aceasta, firește, include un risc, riscul unor „idei de spectacol” (cum le voia, odinioară, Ion Sava) care nu-și află o concretizare convingătoare pe scenă, din varii motive, în primul rând dintr-o inerentă lipsă a experienței regizorale. Un merit al conducerii teatrului brăilean este că a înțeles că e mai bine să riște, că altfel nu-i posibil, că infuzia de tinerețe creatoare este inevitabilă și atunci, e preferabil să fie

Alin FLOREA

mai devreme. Aici, au avut prilejul să lucreze, curând după terminarea studiilor dintre cei știuți de noi: Radu Nichifor, Sorin Militaru, Radu Apostol, Radu Afrim, Camelia Hâncu – cu toții într-o evoluție interesantă, cu opțiuni și modalități scenice distincte. Cum spuneam la discuția ce a urmat celor patru spectacole vizionate (unul doar găzduit acolo), acest merit al generozității teatrului și, în fond, al deschiderii sale spre viitor, poate fi, însă, superficial privit de cei atrași cu precădere de reușitele imediate, neatenți la fazele pregătitoare, la montări care nu trebuie ignorate tocmai pentru că sunt discutabile.

În regia Cameliei Hâncu, *Povestea unui înger* este, nu numai cu alt titlu, dar în cu totul altă viziune, textul lui Marin Sorescu, *La lilieci*. Spre deosebire de montările anterioare, fixate asupra profilului psihosociologic al personajelor, într-o anume conjunctură istorică, ceea ce se descoperă pe scenă, acum, este povestea despre *viață și moarte*. Pe regizoare o interesează povestea, metafizică în esență, a celui sat oltenesc, cu oamenii săi, trăind anonimi între cerul cu stele mișcătoare și pământul cu flori trecătoare, roșii ca sângele... Doar Îngerul – și Poetul – le știe numele și povestea trecerii lor prin viață. Când cuvintele numeroaselor personaje nu rămân, învălmășite de viteza rostirii, în adâncul scenei ori acoperite de muzică, atunci când vedem și auzim deopotrivă, spectacolul se impune cu adecvare stilistică soresciană, de o simbolică transcendentală în evocarea satului oltenesc, cu nimic mai puțin emoționantă decât a celui transilvan, la Blaga.

Preocuparea Cameliei Hâncu pentru vizual și vizualitate am regăsit-o, într-o turnură experimentală, în *Live video performance*, realizat cu tinerii de la Universitatea „Brâncoveanu”. Aceștia au fost nu numai „actori” în spațiul scenic, în fața ecranelor cu imagini proiectate, dar și participanți cu sugestii aplicate la elaborarea spectacolului. Este un joc continuu de imagini – de la cele fizice, pe scenă, la cele de diapositive sau video, pe ecrane – care se raportează, dialoghează, se cuprind interactive, câteodată spiritual, cu umor. Dacă ar fi fost conceput mai strâns, mai selectiv, fără repetări și lungimi inutile, ar fi folosit la captivarea publicului în sensul experimentului intenționat. Ar fi păcat să nu se mediteze, mai departe, la finisarea necesară.

Năzdrăvanul Occidentului de Synge, pentru regizorul Nicolov Perveli Vili, se rezumă a fi un subiect de spectacol distractiv, dirijat spre un comic tradițional, cu momente atent ritmate, cu comportamente și gaguri deja văzute, dar mereu de efect. Dacă s-ar fi mers analitic în profunzimea situației de viață, s-ar fi aflat, probabil, soluții scenice mai puțin uzate pentru caracterizarea unei lumi nu numai pitorești, dar de o ciudată cruzime în rezolvarea radicală a conflictului dintre copii și părinți – o lume pentru care crima este o performanță, la fel ca una sportivă! Traducerea românească a titlului, dacă are un sens, nu poate fi decât ironic, oricum ambiguu.

Tăbliă de la marginea patului este primul text de Mimi Brănescu pe care-l cunosc și asta pe scenă. Firește, nu-l pot compara cu altele ale autorului (cum face Doina Papp). Observ însă că titlul nu corespunde decât parțial desfășurării sale dramatice. Deși amintirea obsesivă a bărbaților este una de căpătâi pentru fiecare dintre cele trei personaje feminine. Lent, aproape static la vedere, totuși expresiv fragmentat și desenat în ralanti, acompaniat de pian în mare parte, spectacolul regizat de Radu Nichifor îndreaptă totuși interesul nostru dincolo de monotonia deliberată, prin reușitele interpretative ale actrițelor Liliana Ghiță, Monica Zugravu-Ivașcu și Ludmila Filip, care joacă exact, concentrat, nuanțat adesea, relevând fațete surprinzătoare. Nu ecurile beckettiene, ionesciene, sartriene de text deranjează; ele sunt abil integrate. Deranjează finalul (sinuciderea numitului

Sfânt Petre) care, dacă satisface publicul doritor de variație și destindere, aparține altei piese, strică tot ce se acumulează ca atmosferă și emoție.

Sucesiunea unor spectacole de o mare diversitate, în care opțiunea teatrală a fiecărui regizor se manifestă în libertate, poate da impresia unei stagiuni fără un clar sens programatic. În diversitatea tipurilor de spectacol, recunoaștem marea disponibilitate a actorilor de a interpreta nu numai texte, dar preferințe regizorale diferite. Să fim de acord că, în prezent, identitatea dinamică a scenei brăilene constă tocmai în faptul că se află în plină elaborare și căutare de sine. Așa cum se petrece, din timp în timp, în orice teatru care, evitând stagnarea rutinieră, vrea să-și păstreze vitalitatea creatoare.

Teatrul „Maria Filotti”, Brăila – Povestea unui înger, după La Lilienci de Marin Sorescu. Dramatizare de Iulia Costescu și Camelia Hâncu. Regia: Camelia Hâncu. Costume: Laura Alexe. Decor: Doru Zănfir. Muzica: Cornel Cristei. Cu: Alin Florea (*Îngerul*), Antonia Ilie (*Mama – Nicolita*), Liviu Pintileasa (*Tatăl – Fănică*), George Costache (*Copilul Mărin*), Nicolae Țăranu (*Popa Niță*), Liliana Ghiță (*Băla*), Ludmila Filip (*Măria Bălii*), Cornel Cîmpoae (*Nea Florea*), Mircea Valentin (*Seder*), Marcel Turcoianu (*Dumitru*), Dan Moldoveanu (*Ciocea, Niță*), Ramona Gângă (*Rita, Mărioara*), Elena Andron (*Budeanca, Leana, Mita*), Costică Burlacu (*Mitrele, Duduianu, Oficiantul*), Ana Zubcu (*Maica, Anica*), Florin Chirpac (*Moșul*), Wanessa Radu (*Ioncica*). Stagiunea 2004–2005.

Teatrul „Maria Filotti”, Brăila – Năzdrăvanul Occidentului, de John Millington Synge. Scenografia George Mosorescu. Ilustrația muzicală și regia: Nikolov Perveli Vili. Cu: Marcl Turcoianu (*Cristoper Mahon*), George Țoproc (*Bătrânul Mahon, tatăl său*), Costică Burlacu (*Michael James Flaherty, hangiu*), Ramona Gângă (*Margaret Flaherty, fiica sa*), Alin Florea (*Shawn Keogh, vărul ei*), Elena Andron (*Văduva Quin*), Jarcu Zane (*Philly Cullen*), Dan Moldoveanu (*Jimmz Farrel*), Emilia Mocanu (*Sara Tansey*), Cătălina Nedelea (*Susan Brandy*), Silvia Tariq (*Nelly*), Bujor Macrin/Nicolae Țăranu (*un țăran*). Stagiunea 2004–2005.

Teatrul „Maria Filotti”, Brăila – Tăbia de la marginea patului, de Cornel Mimi Brănescu. Regia: Radu Nichifor. Scenografia: Vioara Bara. Muzica originală: Cornel Cristei. Cu: Liliana Ghiță (*femeia care, cu siguranță crește pisici*), Monica Zugravu-Ivașcu (*femeia care, de obicei, nu vorbește mult*), Ludmila Filip (*femeia care, de obicei, vorbește mult*), Cornel Cîmpoae (*bărbatul care, stă cu mâinile în buzunar*). Stagiunea 2004–2005.

Galați

Irina IONESCU

Personalități puternice, roluri ofertante

Trei elemente recomandă spectacolul regizorului Mircea Cornișteanu după piesa *Dragă Elena Sergeevna* de Liudmila Razumovskaia, la Teatrul „Fani Tardini” din Galați.

Textul este primul dintre ele. Jucat de foarte multe ori la noi – personal am văzut, până acum, alte cinci–șase versiuni scenice – acesta este montat, din nou, ca în majoritatea cazurilor anterioare sub titlul *Șantaj*. Lăsând la o parte curentul la modă și lipsa de imaginație a regizorilor și a directorilor de teatre, atunci când se pune problema alcătuirii repertoriilor – este de menționat însă de la început faptul că *textul* are întotdeauna foarte mult succes la public. Lucru perfect explicabil datorită realelor sale calități. Acțiune restrânsă și clar delimitată, situații concrete și dialoguri adecvate, personaje puternice și bine conturate – atribute